

Co četly v roce 2008 české děti

Knihy oceněné v soutěžích:

SUK – Čteme všichni

Magnesia litera

Zlatá stuha

**Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka -
nový projekt na podporu čtenářské gramotnosti**

**Ústav pro informace ve vzdělávání
2009**

Úvodem

Příručku, kterou Vám předkládáme již po druhé, jsme sestavili na pomoc všem, kdo pracují s literaturou pro děti a mládež, především učitelům základních škol, knihovníkům dětských oddělení veřejných knihoven, případně rodičům. Základem příručky jsou informace o knihách vydaných v roce 2008, kterým dětská čtenářská veřejnost dala nejvíce hlasů v celostátní anketě o nejoblíbenější knihu roku SUK – Čteme všichni. Názory dětí doplňuje pohled dospělých, učitelů českého jazyka a knihovníků dětských oddělení veřejných knihoven. Zároveň zde najdete informace o knihách, které byly oceněny v dalších dvou celostátních literárních soutěžích, v nichž se udělují ceny knihám pro děti, Magnesia litera a Zlatá stuha.

V dnešní době, kdy je knížka jen jedním z médií, s kterými může dítě pracovat, často slyšíme nářky, že děti nečtou. Dlouholetá zkušenost ze spolupráce s kolegyněmi z dětských oddělení veřejných knihoven nás opravňuje k opatrnému optimismu: existuje mnoho dětských čtenářů, kteří chodí pravidelně do knihoven a jsou zvyklí číst. Zpravidla také dobře znají nové knihy, které pro ně byly napsány a velmi často znají jména těch, kteří ty knihy pro ně vytvořili, spisovatele i výtvarníky. Dovedou si také sami vybírat příběhy, které je oslovují.

Existuje však také mnoho dětí, které k tomu, aby propadly kouzlu psaného příběhu, potřebují někoho dalšího. A to jsou vedle kamarádů především dospělí, rodiče, knihovníci a v neposlední řadě učitelé. Jsme přesvědčeni, že právě tito dospělí by měli znát nejen kvalitní nové knihy vydávané pro děti, ale i ty, které se dětem líbí a rády je čtou.

Přes všechny pokroky informačních technologií není snadné získávat rychlý a pravidelný přehled o nových knihách pro děti. A přesně tyto informace najdete v naší příručce.

Na závěr jsme připojili stručnou informaci o tom, co četlo téměř devět tisíc letošních absolventů prvních tříd základních škol. Jde o informaci o resortním projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy „Už jsem čtenář – knížka pro prvňáčka“.

Přejeme vám příjemné prohlížení a byli bychom rádi, kdyby se alespoň některé knihy objevily jak ve školních knihovnách, tak v hodinách literatury.

Akce SUK – Čteme všichni

Největší pozornost jsme věnovali soutěži, kterou již sedmnáct let pořádá Ústav pro informace ve vzdělávání, Národní pedagogická knihovna Komenského, pracoviště Sukova studijní knihovna literatury pro mládež. Důvod je prostý. Ceny knihám zde udělují dětská čtenářská a pak také učitelé a knihovníci dětských oddělení veřejných knihoven, tedy ti, jimž jsou knihy určeny. Hlasování se každoročně účastní několik tisíc dětí z celé republiky a více než sto knihovníků.

Název akce je odvozen od jména Václava Františka Suka, významného teoretika v oblasti literatury pro mládež a zakladatele jediné vědecké knihovny zaměřené na problematiku literatury pro děti a mládež, Sukovy studijní knihovny literatury pro mládež. Má podobu ankety, ve které hlasují o nejoblíbenější dětské knize vydané v uplynulém kalendářním roce dětská čtenářská a knihovníci dětských oddělení veřejných knihoven z celé republiky.

Cenu dětí získávají první tři tituly s největším počtem hlasů, přičemž není důležité, jedná-li se o původní český, nebo přeložený titul, ani jestli knížka vyšla v prvním, nebo dalším vydání. Jedinou podmínkou je, aby knížka vyšla v příslušném kalendářním roce. Stejná jsou pravidla pro udělení cen knihovníků.

Zároveň vybírá porota učitelů nejlepší tituly z prvních vydání knih českých autorů, které doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy jako podklad pro udělení cen ministra školství, mládeže a tělovýchovy Za přínos k rozvoji dětského čtenářství. Cenu ministra školství může získat až pět titulů českých autorů, které v příslušném roce vyšly v prvním vydání.

Se vznikem akce Noc s Andersenem vznikla i cena čtvrtá, kterou udělují oblíbené knize nocležníci v knihovnách a ta má název Cena Noci s Andersenem.

Cenu získávají autor, ilustrátor, nakladatel, případně další původce díla.

Záměrně jsme do příručky zařadili vedle knih oceněných i žebříček dvaceti knih, které děti v anketě označily za nejčtenější. Vzhledem k tomu, že hlasy do ankety mohou děti poslat jakékoli knize bez omezení, najdete mezi dvacítkou i dívčí romány, dobrodružné a detektivní příběhy. Seznam vypovídá mnoho o současném vkusu dětí, který by měli znát všichni dospělí, kteří s dětmi v oblasti četby pracují a mohli tak dětský vkus nenásilně usměrňovat, případně i ovlivňovat.

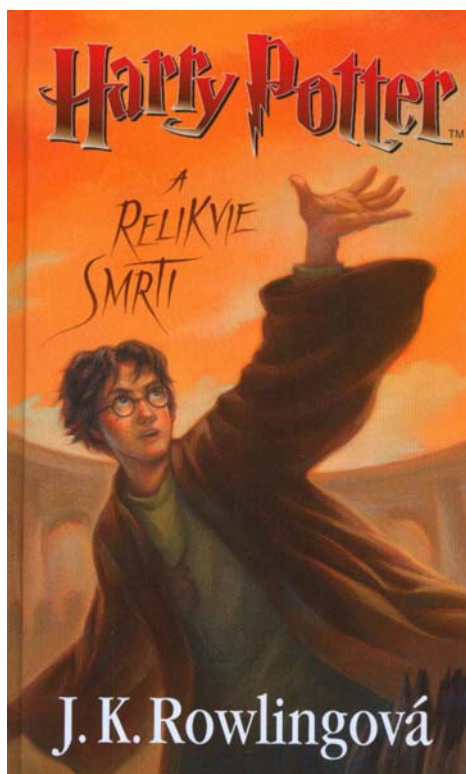
Snažili jsme se maximálně přiblížit i autory knih, kterým děti své hlasy odevzdali. Najdete zde proto odkazy na jejich webové stránky, které jsou často velmi důležitým zdrojem dalších informací a jsou tvořeny s cílem zaujmout dětského čtenáře. Další informace o většině českých autorů píšících pro děti je možno získat v dvoudílné příručce Současní čeští spisovatelé knih pro děti a mládež, kterou vydal Ústav pro informace ve vzdělávání.

K záznamům u dvaceti nejoblíbenějších knih u dětí jsme připojili i krátkou ukázkou.

Letos proběhl již sedmnáctý ročník akce a pomalu připravujeme ročník další.

Další informace na www.npkk.cz

SUK – Cena dětí

Cena dětí 1. místo:

Harry Potter a relikvie smrti. /Joan K. Rowlingová;
z angl. originálu přel. Pavel Medek. – 1. vydání.
Praha : Albatros, 2008. – 626 s.
ISBN 978-80-00-02122-5

anglická literatura pro děti; příběhová próza; fantasy
www.jkrowling.com

Sedmý, závěrečný příběh studenta bradavické kouzelnické školy Harryho Pottera a jeho nerozlučných kamarádů Rona a Hermiony, dovede hrdiny do posledního ročníku studia. Čekají je nejen starosti se závěrečnými zkouškami, ale především rozhodující souboj s Voldemortem a splnění úkolu, který měl původně vykonat ředitel školy, Albus Brumbál. Kniha dává odpovědi na většinu doposud nezodpovězených otázek, příběh je v tomto dílu již značně pochmurný a dějová linie se nesleduje lehce. Závěrečný dodatek k příběhu, který se odehrává po mnoha letech, dává tušit, že si spisovatelka nechala pootevřená vrátka k případnému pokračování.

„Co když se dostanu do Zmijozelu?“

Šeptem položená otázka byla určena pouze otci a Harry pochopil, že teprve okamžik odjezdu dokázal Albuse přimět, aby dal najevo, jak velký a upřímný je jeho strach.

Přikrčil se tak, že se Albusův obličej ocitl maličký kousek nad jeho. Ze všech tří Harryho dětí zdědil jen Albus Lilyiny oči.

„Albusi Severusi,“ promluvil Harry tak tiše, že ho slyšela jen Ginny, ta ovšem měla dostatek taktu, aby předstírala, že mává na Rose, která už byla ve vlaku. „Pojmenovali jsme tě podle dvou ředitelů Bradavic. Jeden z nich byl ze Zmijozelu a byl to nejspíš nejstatečnější člověk, jakého jsem kdy poznal.“ „Ale co kdyby-“,

„-tak by zmijozelská kolej získala vynikajícího studenta, nemyslíš? Nám na tom nezáleží, Ale. Ovšem pokud na tom záleží tobě, budeš si moct vybrat. Nebelvír místo Zmijozelu. Moudrý klobouk k tvému přání přihlédne.“

„Vážně?“

„Se mnou to tak bylo,“ ujistil ho Harry.

(Harry Potter a relikvie smrti)

Cena dětí 2. místo:

Kozí příběh : pověsti staré Prahy. /Podle scénáře k filmu Jana Tománka a Davida Slámy napsala Ivona Březinová. – 1. vyd. Praha : Daranus, 2008. ISBN 978-80-86983-51-6

česká literatura pro děti; příběhová próza; historie
<http://ivonabrezinova.cz>

V době stavby Karlova mostu se do Prahy sjížděli s vejci mnozí lidé z venkova. Tak se sem dostal také řezbář Kuba se svou kozou. V Praze zůstává několik dní, potká zde dívku Mácu a všichni zažívají napínavá dobrodružství: setkají se s postavami které dnes známe ze starých pražských legend, s bezhlavým rytířem, smrtkou na orloji, navštíví Faustův dům a další známá místa staré Prahy. Literární podoba filmového příběhu vychází věrně z původního scénáře.

Před kostelem obleženým žebráky smutně postává chudý student Matěj. Je mu zima a má hlad.

„Hele, mladej, tady se žebrá jen s povolením. Až se vyučíš, tak se pobavíme. Ale teď jdi po svých, trhane!“

No jo, po svých. Ale kam? Matěj neví, kde stráví noc, protože je tak chudý, že na nocleh se mu nedostávají peníze.

Liják sílí a vítr pronikavě skučí. Matěj se zastavil před temným domem, který vypadal stejně opuštěně jako on. Vtiskl se do jeho výklenku a přál si, aby už byl konec téhle bouřlivé noci, konec chladu, který mu barví nos dočervena, konec loužím, které se mu sápu do dřevných bot. Vtom se větrem prodralo ještě jiné skučení.

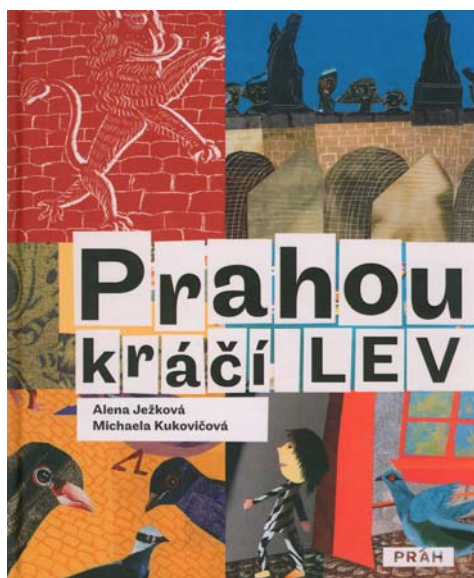
„Cizinče, drž se raději dááál. Copak nevííš, že je to Faustůůůův důůůů?“

Matěj zaváhal. Faustův dům, Faustův dům? Jenže vítr je tak studený. A mokré oblečení se ledově lepí k tělu. Poslední chladná sprška za krk rozhodla. Matěj odtrhl prkno, kterým kdosi zatarasil vchod, stiskl, kliku a vešel do domu. Prázdnou ulicí se rozlehl spokojený smích. Matěj se opatrně rozhlíží. Dům se zdá prázdný, ale jako by ho pozoroval, jako by čekal, co udělá. Matěj skoro slyší tlumený dech oprýskaných zdí. Ve velkém krbu plápolá oheň, na stole je prostřeno a mezi temnými okny stojí postel s měkoučkou peřinou.

Postel! Opravdová postel! Jak dlouho už Matěj nespal v posteli. A na stolku leží na talířku stříbrná mince. Už po ní Matěj lačně sahá.

Dům napětím zadržel dech. Ale Matěj se v poslední chvíli zarazil. Ne, ty peníze si nemůže vzít. Dům zklamaně vydechl a ponořil se do ticha.

(Kozí příběh)

Cena dětí 2. místo: (rovnost hlasů)

Prahou kráčí lev. /Alena Ježková; ilustrace Michaela Kukovičová. – 1. vyd. – Praha : Práh, 2008. – 59 s.
ISBN 978-80-7252-213-2

česká literatura pro děti; příběhová próza; historie

Malého Davida vzali jeho rodiče do Prahy, kam jedou na vědecké symposium. Jeden den se musí David zabavit sám. Napřed to vypadá, že zůstane celý den v hotelovém pokoji, jenže se objeví zvláštní holub a naopak se ztratí Davidův plyšový lev... Autorka zvolila tento příběh, aby mohla i těm nejmenším dětem přiblížit historické krásy Prahy právě dětským očima. David se na své cestě setkává s historickými i bájnými postavami, spjatými s Prahou – rabi Löwem, rytířem Bruncvíkem, nebo různými strašidly. Tato knížka je po „Praze, babce měst“ již druhé dílo autorky, ve které děti seznamuje s Prahou. Oba tituly byly velmi úspěšné a získaly několik ocenění.

„Můj žlutý lev se ztratil a já se bojím,“ řekl David a popotáhl nosem.

„Tak to se bojíš hned dvakrát. Jednou se bojíš sám a podruhé o žlutého lva.“

David přikývl.

Holubovi se zježila pířka na hlavě, jak zapřemýšlel.

„Ten první strach už je pryč. Když jsem tady, nejsi sám. S tím druhým strachem ti můžu pomoci. V Praze totiž máme spoustu lvů. Asi milion, tisíc nebo tisíc sto! Tvůj lev si třeba jen odběhl pozdravit kamarády. Jestli chceš, můžeme se po něm poohlédnout.“

„Ale maminka říkala, že se nesmím z pokoje ani hnout! Jinak bych se mohl ztratit!“ vyděsil se kluk.

„Chá,“ vrknul holub posměšně. „Se mnou a ztratit se? S nejchytřejším pražským holubem? U kočičích vousů, tohle, chlapečku, už nikdy neříkej, nebo bych se mohl urazit.“

Ale ve skutečnosti holuba ani nenapadlo, aby se urážel.

„Koukni, mám nápad,“ zatukal zobákem na okenní sklo, aby David dával pozor.

„Trochu se proletíme a třeba toho tvého tuláka potkáme. A když ho nepotkáme, můžeš si vybrat jiného. Jak ti říkají?“

„David,“ řekl kluk. V duchu se rozhodl, že holubovi raději nebude odporovat.

„Fajn, Davide. Já jsem Modropírko.“

(Prahou kráčí lev)

Ostatní tituly, které se umístily na žebříčku do 20. místa:

4. místo:

Poselství jednorozců : strážci dobra. /Michaela Burdová.
– 1. vyd. – Havlíčkův Brod: Fragment, 2008. – 285 s.
ISBN 978-80-253-0741-0

česká literatura pro děti; fantasy

www.cesky-jazyk.cz/zivotopisy/michela-burdova

Děj se odehrává v bájně zemi jednorozců, Lilangardii. Jednorozci jsou v příběhu ztělesněním dobra, a jsou v bezpečí, pokud se drží pohromadě. Jakmile se jeden z jednorozců ztratí, využívá černý čaroděj této příhody k ovládnutí celé země. Vypustí nestvůry, které mu mají pomoci najít ztraceného jednorozce. Chce jednou provždy zničit dobro, aby mohl osvobodit nejmocnějšího démona všech věků. Lilangardii se pokusí zachránit elfové. Devatenáctiletá autorka, která své dílo prezentovala již několik let na internetu, se zjevně inspirovala Tolkienovou ságou i Harry Potterem. Příběh je zaplněn množstvím bájných tvorů a postav se složitými jmény, elfové řeší vedle záchrany země své vztahové problémy, což děj na jednu stranu značně košatí a zpomaluje, na druhou stranu celý příběh zlidšťuje.

„Dávej pozor! Neznáme tento les. Nevíme, co na nás za těmito stromy může čekat,“ varoval ji ještě Eleas a odložil svůj luk vedle koňských sedel u nejbližšího stromu. Koně se pásli opodál a mrskali ocasey ve snaze odehnat několik dotěrných much, kterých tu však bylo velmi málo.

Aranis Eleasovo varování ale zřejmě neslyšela a namířila dál do lesa.

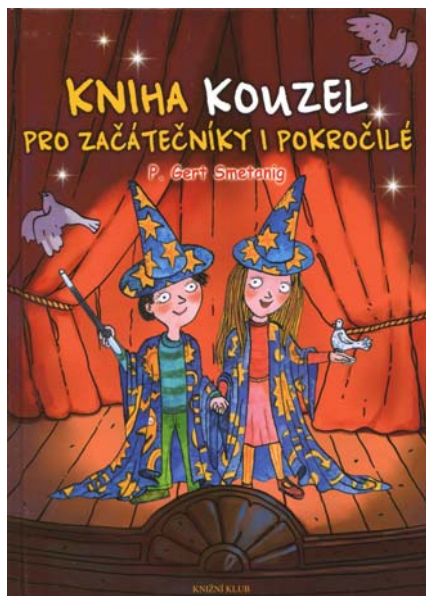
„Neměj strach, já na ni dohlédnu,“ nabídl se Veragin a vykročil mezi stromy za elfkou. Neunikl mu však Falienův podezíravý pohled. Snížek se jen zamračil a pak se uvelebil na jednom z kamenů.

„Tak co bude k večeři?“ zvolal, jen co Veragin zmizel ve stínech stromů.

„Ten kocour by pořád jen něco jedl!“ zabručel Falien a sám si vytáhl z plátěné brašny kuřecí stehno. Poté si sedl vedle balvanu, na kterém se rozvaloval Snížek.

„No jo, princátka! Hlavně, že sám si dopřává pečené stehýnko,“ prskal kočkoroh nabroušeně. Falien stočil oči v sloup a obrátil se na Snížka: „Jsi snad kocour, ne? Jdi si chytit nějakou myš! Tohle jídlo je pro nás lidi a elfy.“

(Poselství jednorozců. Strážci dobra)

5. místo:

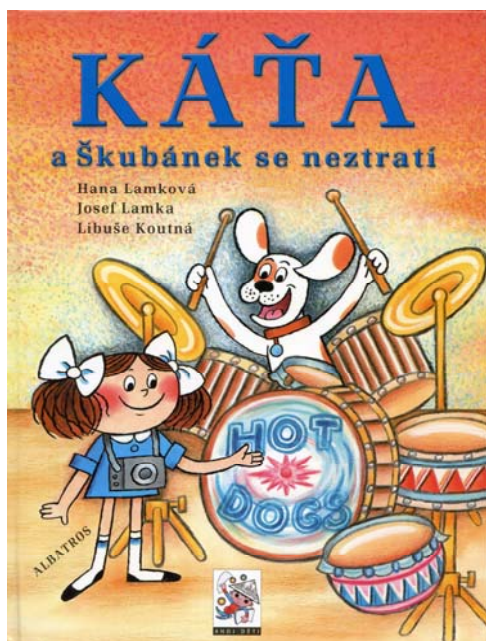
Kniha kouzel pro začátečníky i pokročilé. /P. Gert Smetanig; z německého originálu přeložila Tereza Sýkorová; ilustrace Alena Schulzová; foto Alice Schnürová. – 1. vyd. – V Praze : Knižní klub, 2008. – 107 s. ISBN 978-80-242-2082-6

německá literatura pro děti; naučná literatura; kouzlení

Knížka je určena malým zájemcům o kouzla. Naučí je ve 106 krátkých kapitolách jednoduchá kouzla a vysvětlí jim obecné základy kouzlení. Vedle podrobného popisu jednotlivých kouzel jsou v knize i návody, podle kterých si děti mohou samy připravit kouzelnické rekvizity. Knížku doprovází velké množství názorných kreseb a fotografií.

(Z Knihy kouzel pro začátečníky)

6. místo:

Káťa a Škubánek se neztratí. /Napsala Hana Lamková na námět Josefa Lamky a Libuše Koutné; ilustrace Marcela Walterová. – 1. vydání – Praha : Albatros : 2008. - 67 .s
ISBN 978-80-00-02064-8

česká literatura pro děti; pohádka; pro nejmenší

Dalších sedm veselých příběhů dvou nerozlučných kamarádů Káti a Škubánka vypráví například o tom, jak Škubánek zvítězil v soutěži Hledáme nové talenty, nebo jak si s Kátou postavili vlastní auto. Knížka je vhodná jak pro první čtení, tak pro společné předčítání dospělých s dětmi.

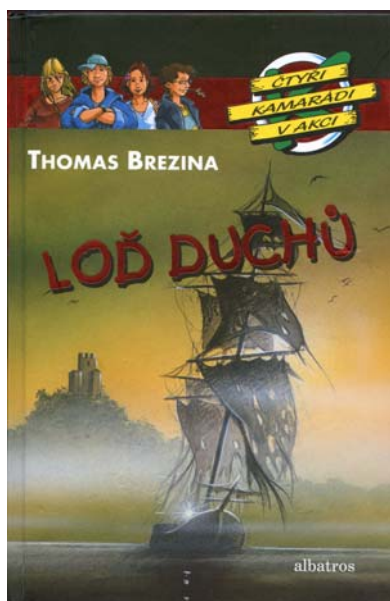
Káťa Škubánkovi namasírovala nožičky, dala mu poslední ponaučení, aby nezapomněl pěkně pozdravit obecenstvo, a Škubánek se vydal na startovací čáru.

Startér knírač právě pokládal aportovací kost na pérový můstek, když uviděl malého pejska v plandavých červených trenýrkách, jak se uctivě uklání na všechny strany. Tak ho to zaujalo, že nedal pozor a položil kost na samý kraj můstku. Kost sklouzla na zem, knírač vzápětí dupl na můstek, ale nic nevyletělo. Škubánek se rozběhl vší silou a s čumáčkem k nebi usilovně vyhlížel, kam kost dopadne. Nic nikam nedopadlo, a tak přibrzdil a bezradně se rozhlížel na všechny strany. Pak se rychle rozběhl zpátky. Publikum se začalo pochechtávat a knírač pochopil svůj omyl. Honem vrátil kost na místo a znovu dupl na můstek. To už byl Škubánek zase ve střehu na startovní čáře. Kost sice tentokrát vyletěla jako střela, ale pérový můstek přiskřípl Škubánkovi plandavé trenýrky a ten se nemohl ani hnout. Obecenstvo se už smálo na celé kolo, protože Škubánkova akce vypadala jako klaunský výstup.

Jen Kátě ztuhla krev v žilách.

„Utíkej honem,“ vykřikla, „ted, nebo nikdy!“

(Z knihy Káťa a Škubánek se neztratí)

7. místo:

Lod' duchů. /Thomas Brezina; z německého originálu přeložila Alena Pokorná; ilustrace Jan Birck. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2008. – 134 s. ISBN 978-80-00-02104-1

rakouská literatura pro děti; příběhová próza; dobrodružný příběh
www.thomasbrezina.com

Čtyři kamarádi Tina, Pati, Dominik a Erik se účastní vědomostní soutěže supermozků. Zároveň se ve městě na řece Rýn objeví záhadná loď plná kostlivců. Obě témata se prolnou a čtyři kamarádi řeší strašidelný příběh s prvky až hororovými, dostávají se do podzemí nebo hladomorny. Celosvětově oblíbený autor dětských detektivek a dobrodružných příběhů v této knížce oproti svým dřívějším titulům značně přitvrdil, nicméně ani zde nechybí hravé dětské nazírání na svět a záhadné jevy.

„Chtěl bych vám všem poděkovat za vaši aktivní účast a snahu, a těm, co ze soutěže vypadli, připomenout olympijské heslo: Není důležité vyhrát, ale zúčastnit se. Všem finalistům přeji hodně štěstí!“ ujal se slova vedoucí soutěže doktor Krumichl. Jeho sekretářka a slečna Hegemannová mezitím naplnily sklenice sytě růžovou tekutinou a rozdaly je chlapcům a dívkám.

„Toto je nový koktejl, který na vaši počest dostal název Supermozek,“ oznámil doktor Krumichl. Připil dětem na zdraví a ty opatrně ochutnaly. Nápoj byl neobyčejně lahodný, chutnal po jahodách, ananasu, banánech a kokosovém mléku. Všechny sklenice byly v mžiku prázdné.

Patti, Dominik a Erik stáli u rozměrného okna útulného společenského sálu a pozorovali světla ubíhající dozadu. „Tamhle! Koukněte se!“ vykřikl znenadání Dominik a třesoucí se rukou ukázal proti proudu na blížící se světelný bod. „Lod' duchů!“

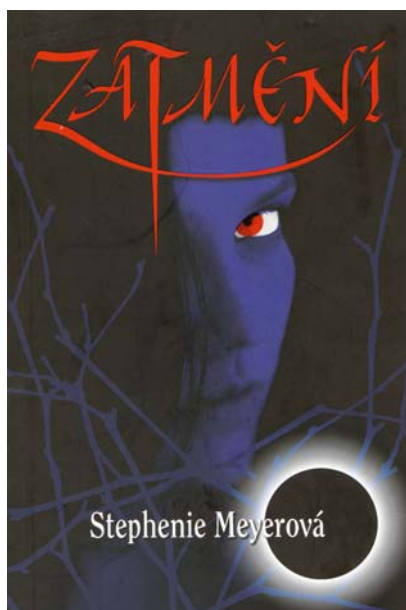
„Cože, kde? Lod' duchů? Nesmysl!“ Všechny děti se s křikem vrhaly k oknům a zíraly na temný bod, který se stále zvětšoval. Nebylo pochyb: byla to skutečně loď duchů. Plachty na stěžních se jí nadouvaly, ačkoli ani tentokrát nefoukal vítr. Koráb velkou rychlostí mířil k výletnímu parníku, který hlasitě, varovně houkal.

„Kostlivci... na palubě jsou samí kostlivci... Pomóóoc! Co to je?“ volali mladší soutěžící vystrašeně.

„Klid, děti, to je určitě jen nějaký žertík,“ chlácholil je doktor Krumichl.

„Ne. To není žertík! Ta loď do nás chce narazit!“ zaječela Patti.

(Lod' duchů)

8. místo:

Zatmění. /Stephenie Meyer; z angl. orig. přeložila Markéta Demlová. – 1. vyd. – Praha : Egmont, 2008. – 480 s.
ISBN 978-80-252-0834-2

americká literatura pro děti; fantasy; horror
www.stepheniemeyer.com

Závěrečný díl celosvětově úspěšné knihy mezi teenegry pokračuje ve vyprávění o lásce dívky Belly ke spolužákovi – upírovi Edwardovi. Bella Edwarda stále miluje a chce se dokonce stát členkou společenstva upírů. Je tu však ještě její kamarád, vlkodlak Jakob. Vlkodlaci jsou úhlavní nepřátelé upírů a Jakob se snaží ze všech sil Bellu zachránit. Ta pak musí volit mezi životem normální dívky a existencí upírky, mezi láskou a přátelstvím. Kniha byla zfilmována a film slaví stejné úspěchy jako kniha, lze tedy předpokládat, že tento titul se udrží ještě několik let na výsluní zájmu pubescentů.

Byla jsem už moc daleko a nemohla je požádat, aby o mně přestali mluvit, jako kdybych tam nebyla. Nevěděla jsem, jestli se jejich rozhovor odehrává ve skutečnosti, nebo jenom v mém snu.

„Možná ano,“ řekl Edward po chvíli v odpovědi na otázku, kterou jsem neslyšela.

„Ale budeš upřímný?“

„Zeptej se a uvidíš,“ Když jsem slyšela Edwardův tón, měla jsem dojem, že mi asi unikl nějaký vtip.

„No, ty mi do hlavy vidíš pořád – nech mě dneska nahlídnout do své, to je jenom fér,“ navrhl Jakob.

„Ty máš hlavu plnou otázek, na které ti mám odpovědět?“

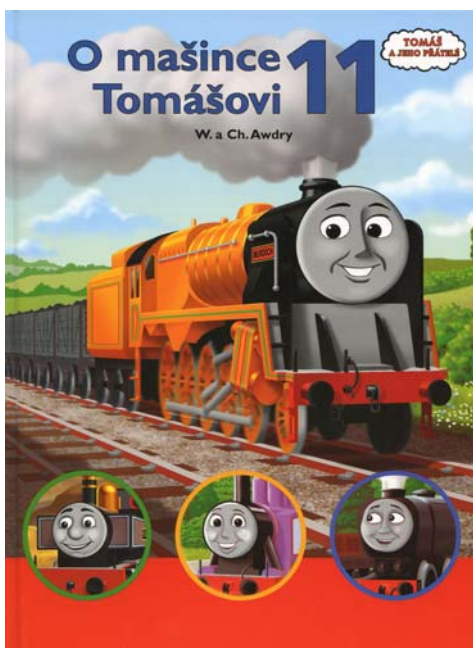
„Ta žárlivost... ta tě vážně musí šírat. Nemůžeš si sám sebou být tak jistý, jak se děláš. To bys nesměl mít žádné city.“

„Jasně že mě šírá,“ souhlasil Edward. Už nebyl pobavený. „Zrovna teď je to tak strašné, že sotva dokážu ovládnout hlas. Samozřejmě je to ještě horší, když je někde s tebou a já ji nevidím.“

„Myslíš na to celou dobu?“ zašeptal Jacob. „Dokážeš se soustředit, když s tebou není?“

„Ano i ne. Moje mysl nefunguje úplně stejně jako ta tvoje. Můžu myslet na mnohem víc věcí současně.“

(Zatmění)

9. místo:

O mašince Tomášovi. [Díl] 11. /Wilbert Awdry;
z angl. orig. přel. Miloš Komanec; ilustrace Robin
Davies a Jerry Smith – 1. vyd. – Praha : Egmont, 2008.
– 76 s.
ISBN 978-80-252-0836-6

anglická literatura pro děti; pohádka; pro nejmenší
www.en.wikipedia.org/wiki/Wilbert_Awdry

Krátké texty, doprovázené celostránkovými ilustracemi, určené předškolním dětem, jsou známé také z filmového zpracování. Hrdiny mnohadílného příběhu jsou mašinky z nádraží na ostrově Sodor. Tentokrát se například statečná mašinka Freddie účastní nebezpečného rychlostního závodu a na Sodor přibude největší mašinka Murdoch.

Murdoch celý den jezdil mezi dílnami a továrnami, kde pracovala spousta dělníků, a všude kolem se ozývalo hlasité bučení, třískání a vrzání!

Murdochovi se zastesklo po klidu a pokoji. Ale ať se vydal kamkoli, všude bylo plno lidí a hluku.

Když se den chýlil ke konci, začal se Murdoch těšit na zasloužený odpočinek v depu.

Jenže v depu na něho čekali Salty a Harvey a začali se ho vyptávat.

„Jaký nejdelší vlak jsi v životě táhl?“ zeptal se Harvey.

„A pracoval jsi někdy ve Francii?“ zajímal se Salty.

„Prosím vás,“ odfrkl si Murdoch, „přál bych si jen chvilku klidu a ticha! Nerad bych bydlel v depu s nějakými užvaněnci.“

„Nemusíš být hned tak hrubý!“ rozzlobil se Harvey.

„Jen jsme si chtěli přátelsky popovídat!“ řekl dotčeně Salty.

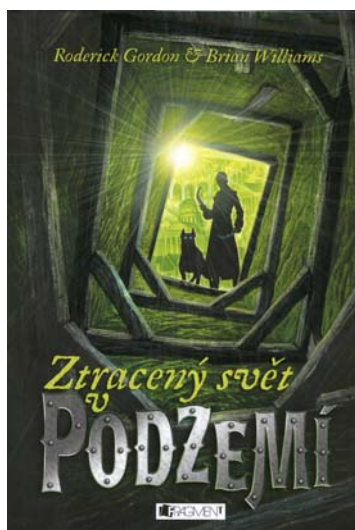
Druhý den dostal Murdoch za úkol táhnout další dlouhý a těžký vlak.

Tentokrát si bafal překrásnou krajinou. Bylo to báječné. Jediné, co Murdoch slyšel, bylo tiché rachocení kol a uklidňující bafání parního stroje.

Konečně se dočkal vytouženého klidu a pokoje.

A tu, znenadání, zatáhl strojvedoucí za brzdu a celý vlak se skřípěním zastavil. Na trati stály ovce – spousty ovcí!

(O mašince Tomášovi 11)

10. místo:

Ztracený svět v podzemí. /Roderick Gordon a Brian Williams.
[Z anglického originálu přeložil Zdík Dušek] – 1. vydání. –
Havlíčkův Brod, Fragment 2008. – 344 s.
ISBN 978-80-253-06040-6

anglická literatura pro děti; příběhová próza; fantasy
www.fantasticfiction.co.uk

Další z mnoha fantasy příběhů, které v současnosti vládnu literatuře pro děti a mládež, zavádí čtenáře do dnešního Londýna. Hlavním hrdinou je čtrnáctiletý Will Burrows, který se, stejně jako jeho otec, zajímá o archeologii. Při objevování chodeb pod Londýnem Willův otec náhle zmizí. Will se spolu se svým nejlepším kamarádem Chestrem pokouší otce vypátrat. Ve sklepě rodinného domu najdou tajnou chodbu a když se octnou hluboko v podzemí, najdou zde utajený svět, kde vládnu současným lidem Styxové, kteří nemají rádi „povrcháky“. Příběh sám ani způsob zpracování v ničem nevybočuje z průměru dalších mnoha podobných fantasy příběhů. Sympatické je uchopení dvou hlavních postav – oba hoši to nemají lehké, musí pro své zvláštnosti čelit šikaně ve škole, a také způsob vyprávění příběhu, který vyhovuje spíš dětem menším, než jsou hlavní hrdinové příběhu. Kritika vytýká příběhu přílišnou ponurost, málo vyhraněný konflikt dobra a zla a nedostatek humoru.

Will chtěl jen zmizet z domu a zoufale se snažil sám sobě předstírat, že všechno je normální. Od té hádky rodičů chodili s Rebeccou do školy jako obvykle. Jedinou odchylkou od původního stavu bylo, že nyní jedli v kuchyni bez matky. Ta si tu a tam přišla pro něco z lednice, a jak se dalo očekávat, vracela se s tím úlovkem před televizní obrazovku. Čas od času na ni narazili v chodbě, když se šourala v noční košili a pantoflích na záchod. Při těch příležitostech ale na Willa nebo Rebeccu jen neurčitě pokývla hlavou.

„K něčemu jsem se rozhodla. Zavolám na policii,“ řekla Rebecca a postávala před myčkou na nádobí.

„Opravdu myslíš, že bychom měli? Třeba bude stačit, když ještě trochu počkáme,“ odpověděl Will. Věděl, že situace nevypadá dobře, ale tohle určitě zacházelo příliš daleko a on ještě nebyl k takovému kroku připravený. „Kam si vlastně myslíš, že mohl jít?“ zeptal se.

„Vím toho tolik co ty,“ odsekla mu Rebecca

„Včera jsem šel kolem muzea a to je pořád zavřené.“ Nebylo otevřené už několik dní – ne že by si někdo stěžoval.

„Možná měl jenom dost... toho všeho,“ napadlo Rebeccu.

„Jenže proč?“

(Ztracený svět v pozemí)

11. místo:

Hraničářův učeň. Kniha první. Rozvaliny Gorlanu. /John Flanagan; z angl. orig. přeložila Zdena Tenklová. – 1. vyd. – Praha : Egmont, 2008. – 267 s.
ISBN 978-80-252-0990-5

australská literatura pro děti; fantasy
<http://rangersapprentice.com>

Děj se odehrává v bájně zemi mimo časovou realitu. Hlavním hrdinou je Will, chlapec malého věku, který touží být, zrovna jako jeho zemřelý otec, slavným rytířem. Proto, že je malý, nedostane se do školy pro rytíře, ale do učení k tajemnému hraničáři Haltovi. Zde proniká postupně do tajů magie. Čím víc poznává svého mistra, chápe, že povolání hraničáře je pro dobro říše stejně důležité jako rytířské. Se svým učitelem se vypravuje na záchranu krále, kterého chtějí zabít neznámí děsiví tvorové. Tento příběh je prvním z nyní již pětidílné sady o dobrodružstvích Willa a jeho přátel.

„Zkus něco sníst, Wille. Zítra je velký den, konečně.“

Jenny, blondatá, hezká a veselá, s povzbudivým úsměvem ukazovala na talíř, kterého se Will sotva dotkl. Pokusil se jí úsměv oplatit, ale dopadlo to bídně.

Věděl, že zítra je velký den. Vlastně to věděl až moc dobře. Zítrěk bude největší den v jeho životě, protože zítra je Den vybírání, a zítra se rozhodne, jak prožije zbytek života.

„Nervy, to si umím představit,“ řekl Georgie, položil plnou vidličku a v rozvázném gestu sevřel klopky svého krátkého saka. Georgie byl hubený, vyčouhlý knihomol. Fascinovala ho všechna možná pravidla a předpisy a bavilo ho každý problém prozkoumávat a rozpitvávat ze všech stran – někdy dost zdlouhavě. „Nervozita je strašná věc. Ta tě prostě dostane, takže nemůžeš myslet, nemůžeš mluvit.“

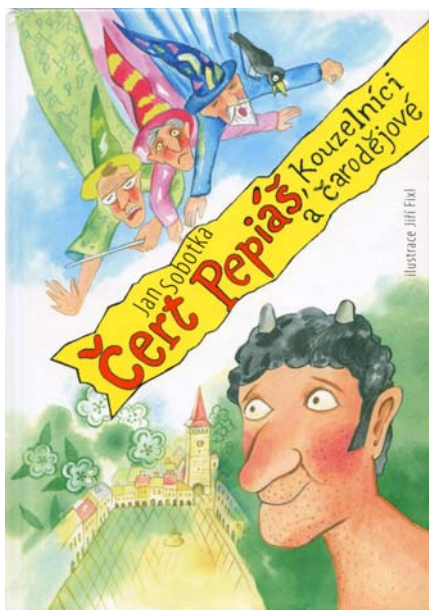
„Já nejsem nervózní,“ vyhrkl Will a všiml si, jak Horác zvedá zrak a snaží nepronést nějakou posměšnou poznámku.

Georgie několikrát pokývl hlavou a přemýšlel o tom, co Will řekl. „Na druhou stranu,“ mudroval, „trochu nervozit\ může zlepšit výkon. Může posílit postřeh a zrychlit reakce. Takže jestli máš trochu strach, tedy pokud ho opravdu máš, tak to neznamena, že by sis kvůli tomu měl dělat starosti – abych tak řekl.“

Chtě nechtě se Will musel pobaveně usmát. Napadlo ho, že Georgie by byl ve svém živlu jako právník. Určitě si ho druhý den ráno vybere mistr písař. Možná, napadlo Willa, že v tom spočívá jeho problém. Jedině on ze všech pěti chráněnců má strach z výběru, který se měl konat už za dvanáct hodin.

„Měl by si dělat starosti,“ posmíval se Horác. „Protože kdo z mistrů bude chtít za učně právě jeho?“

(Hraničářův učeň)

12. místo:

Čert Pepiáš, kouzelníci a čarodějové. /Jan Sobotka;
ilustrace Jiří Fixl. – 1. vydání.
– Olomouc : Anag : 2008. – 141 s.
ISBN 978-80-7263-480-4

česká literatura pro děti; pohádka

První příběh o čertu Pepiášovi vyšel před třemi lety a zaznamenal v regionu Jičínsko ohlas mezi dětskými čtenáři. Líčil příběhy hodného čerta, který pomáhá lidem v nesnázích. V pokračování příběhu se stává Pepiáš školníkem v Jičíně, protože se pro svou dobrotu nemůže vrátit do pekla. V téměř třiceti pohádkových příbězích se dozvíme, jak zbavil město problémů, které způsobili čarodějové. Hrdiny příběhů jsou vedle osvědčených pohádkových bytostí obyčejní lidé z městečka, například školní inspektor, pan učitel a samozřejmě děti z místní školy. Jan Sobotka vytváří pohádky laskavé se sympatickými hrdiny. Ani nejrůznější čarodějové, se kterými Pepiáš svádí souboje, nepůsobí příliš strašidelně. Pracuje s místními reáliemi, včetně názvů ulic, hospod a podobně. Přes jistý regionální patriotismus může knížka oslovit i čtenáře odjinud, především ty děti, které nevyhledávají krvelačné příběhy a přijmou osobnost až příliš dokonalého a hodného hlavního hrdiny.

*Jan Sobotka *1944, původně pedagog, autor několika knih pro dospělé a dvou příběhů pro děti o čertu Pepiášovi. Je také autorem několika sbírek aforismů.*

Jaro už pár dní přešlapovalo přede dveřmi, ale tu náhle, než bys řekl švec, bylo v kraji.

Sluníčko rázem roztáhlo pusy úsměvem od ucha k uchu a přitopilo.

Pepiáš se na oplátku usmál na sluníčko a pomyslel si, že žákům se bude lépe vstávat a skončí napominání spáčů opozdílů.

Pan řídící se neusmíval ani na čtvrt pusy, ale mračil se ostošest. Pepiáš poznal, že má soužení, ne však obyčejné, jaké mívá z revma nebo ze žáků lajdáků, ale o moc horší.

„Co vás trápí, pane řídící?“ soucítit s ním.

„Měl jsem přetěžký sen, jaký se špatně vyhání z hlavy. Zdálo se mi o inspektorovi,“ trásl se pan řídící.

Pepiáš doposavad o inspektorovi neslyšel. Do čertovské školy sice inspektor taky chodíval, ale jakmile si přál navštívit jeho třídu, nikdy nebyla k mání. Pekelný pan řídící se totiž bál, aby se neprozradilo, že Pepiáše nenaučili ani trošku zlobit a proto sypal z rukávu výmluvy.

(Z knihy Čert Pepiáš, kouzelníci a čarodějové)

13. místo:

Vůně deště. /Lenka Lanczová. – 1. vyd. – Líbeznice : Víkend, 2008. – 302 s.
ISBN 978-80-7222-256-2

česká literatura pro děti; příběhová próza pro dívky
www.lanczova.cz

Hrdinkou dalšího z mnoha dívčích románků spisovatelky je Pavla, studentka třetího ročníku zdravotnického lycea, která žije sama se svou rozvedenou matkou. Děj se točí jako obvykle kolem jejích lásek. Zápletku tvoří tentokrát rozhodnutí matky přestěhovat se ke svému novému příteli. Ten je vdovec a má čtyři děti, takže Pavle se změní život. Přes obrovský nárůst jmen autorů a autorek písčících románek pro dívky, patří Lenka Lanczová, která má za sebou již několik desítek titulů, stále k nejčtenějším a oblíbeným autorkám. I v tomto příběhu patří k největším přednostem knihy dobře stavěné dialogy.

„Už se učíš na maturitu?“ položil mi oblíbenou otázku.

„Ne, proč?“

„Ale to bys měla! Vanessa se na maturitu připravovala od druhého ročníku!“ připomene mi minimálně po sté.

„Taky je nejlepší,“ pokrčím rameny ironicky. „Vždycky měla jedničky, dostala se na práva, studuje na výbornou...“

„Pavlo,“ krotí mě rychle mamka, protože nechce, aby se náš spor jako tradičně vyhrotil, když řešíme jiný problém.

„Proč se tedy také nesnažíš?“ vloží se do rozhovoru dosud mlčenlivý děda. „Průměrní nemají šanci uspět. Podívej se na mámu, takhle si život snad zkazit nechceš?“

Naštěstí nemusím odpovídat, protože by mě přes babiččino lamentování stejně nebylo slyšet.

„Správně! Z mámy si příklad neber. Nedostudovala kvůli tak nesolidnímu člověku, jakým byl tvůj otec... A ani toho si nedokázala udržet.“

„Mami, co to probíráš? Opáčí mamka úsečně.

„V naší rodině se nikdy nikdo nerozvedl. Kdyby byla řádná manželka a matka... Jen se podívej pravdě do očí – teď nemáte dokonce ani kde bydlet. Jste jako kočovní vandráci“

„Máme kde bydlet,“ opraví ji matka „Z bytu se sice musíme odstěhovat, ale to neznamená, že půjdeme pod most. Jediné, o co jsem vás přišla požádat, je, jestli si můžeme do té druhé, prázdné garáže prozatím uložit nějaké věci. Lyže, mikrovlnku, televizi, DVD přehrávač, nádobí...“

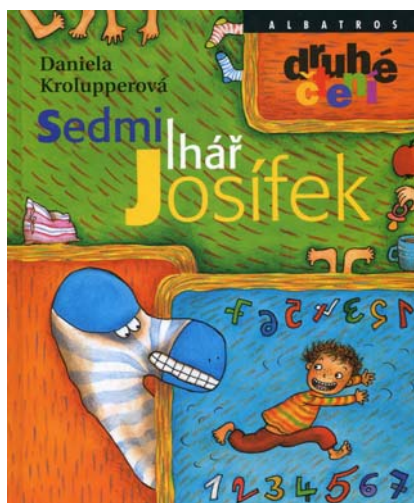
„A kam vlastně půjdete?“ zeptá se podezřívavě děda. „Nové byty u nemocnice budou až napřesrok, říkalas.“

Podívám se na mámu, tahle odpověď mě maximálně zajímá, ta se obratně mému ohledu vyhne a řekne „K Lubošovi.“

„Lubošovi...“ zachmuří se babi. „Počkej, to je ten vdovec s kupou dětí, se kterým to táhneš?“

„Se kterým se milujeme,“ opraví ji mamka, leč na mě se zase nepodívá. Tě brko, k Lubošovi! Tohle je silná káva...!

(Vůně deště)

14. místo:

Sedmilhář Josífek. /Daniela Krolupperová; ilustrace Markéta Vydrová. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2008. – 70 s. ISBN 978-80-00-02166-9

česká literatura pro děti; příběhová próza; pro nejmenší
www.danielakrolupperova.cz

Příběh vypráví o prvňáčkovi Josífkovi, který si každou chvíli rád zalže, doma i ve škole a také trochu víc zlobí. Rodiče už mají jeho lhaní dost, a tak mu připraví o pololetních prázdninách pekelný týden plný překvapení, kdy používají stejných zbraní jako Josífek. Humor, který spisovatelka používá, je přístupný i malým dětem.

Den Josífkových sedmých narozenin připadl na pátek. A nebyl to jen tak obyčejný pátek, po kterém přijde sobota a neděle. Byl to báječný, úžasný a skvělý pátek, protože po víkendu na Josífka čekal týden jarních prázdnin. Josífek ráno vstal a chystal se do školy jako jiný den. Maminka ho vzbudila a dala mu pusku na čelo. Potom řekla „Dobré ráno, oslavenče“ a šla do kuchyně připravovat snídani. Jenomže Josífkovi se nechtělo ani vstávat, ani jít do školy. To se mu bohužel stávalo každé ráno.

„Josífku,“ volala maminka z kuchyně „Už jsi vstal?“

Ale kdepak Josífek. Jenom se hlouběji zavrtil pod peřinu.

„Už jdu!“ zavolal na maminku.

Jenomže maminka svého synka dobře znala a věděla, že s ním po ránu bývá kříž. Tak se šla přesvědčit.

„Hajdy, ty neposluch! Utíkej se nasnídat, nebo přijdeš pozdě do školy!“

Vyčistil sis zuby?“ volala maminka na Josífka z kuchyně.

„Jó,“ odpověděl nevrle Josífek.

Ale maminka věděla, jaký Josífek je, a proto se šla do koupelny podívat. Ukázalo se, že Josífkův zubní kartáček je úplně suchý, a tedy nepoužitý.

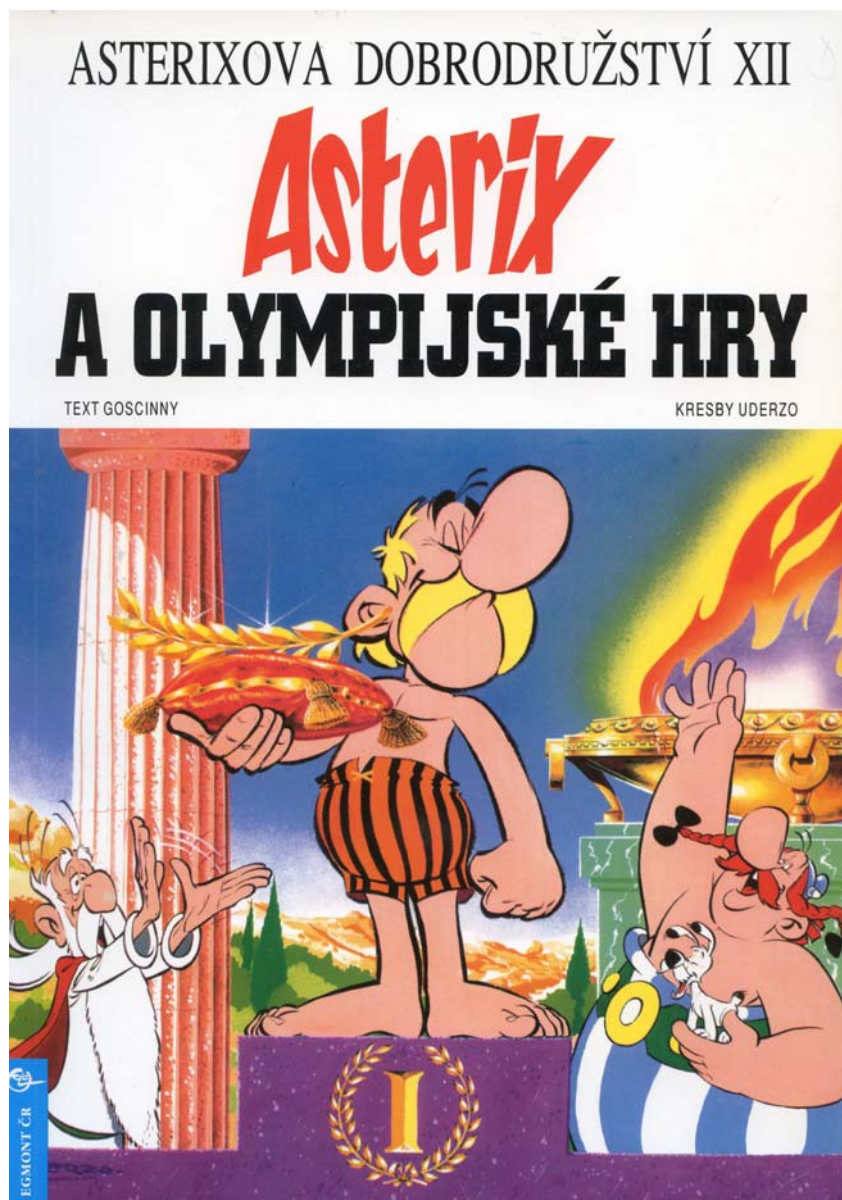
...

„Dneska je ti sedm let, máš narozeniny, je ráno, ještě jsi ani neodešel do školy, a už jsi mi stihnul sedmkrát zalhat. Vždyť je z tebe sedmilhář! Josefe, Josefe, co s tebou máme dělat?“ Josífek nevěděl a tak nemohl mamince poradit. Styděl se a koukal být co nejrychleji mamince z očí.

„Slyšela jsem, že každého sedmilháře stihne za sedmilhaní takový trest, jaký si zaslouží,“ povzdechla si maminka.

„Jaký?“ zajímal se Josífek a kolem krku si omotával šálu. Trochu ho to vystrašilo. Vyhlídka na trest se mu vůbec nezamlouvala.

(Sedmilhář Josífek)

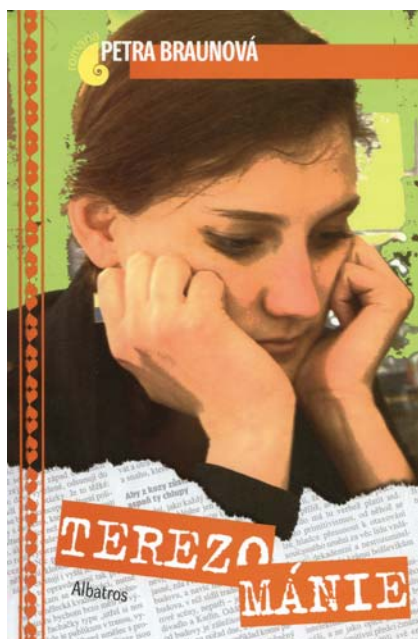

15. místo:

Asterix a Olympijské hry : album k filmu. /text Gosicny; kresby Uderzo; fotografie z filmu. [přeložila Kateřina Vinšová]; - 1. vyd. – Praha : Egmont, 2008. – 55 s. 978-80-252-0791-8

Francouzská literatura pro děti; komiks
www.wikipedia.org/wiki/René_Gosciny
www.asterix-international.de/uderzo

Řada komiksů o Asterixovi a Obelixovi je oblíbená již řadu let u dětí na celém světě a jsou známé i z filmových zpracování. Právě o vzniku filmu s mnoha fotografiemi je tato knížka. Děti se seznámí s odlišnostmi knižního a filmového příběhu.

16. místo:

Terezo mánie. / Petra Braunová. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2008. – 160 s.
ISBN 978-80-00-02184-3

česká literatura pro děti; příběhová próza pro dívky
www.petrabraunova.cz

Pokračování úspěšného románu Petry Braunové „*Borůvkové léto s Terezou*“, ve kterém hlavní hrdinka dělala konkurz na roli ve filmu. V „*Terezo mánie*“ se Tereza po úspěšném konkurzu stává filmovou hvězdičkou a poznává svět šoubyznysu ze všech stran. Setká se i s nevybíravými metodami bulvárního tisku. Musí se vyrovnat se všemi těmito novými zkušenostmi a zároveň si chce udržet svůj vztah s přítelem Michalem.

„Koukám, že tě už nemůžu nechat v noci samotnou!“

Helena se v pokoji objevila jako uragán.

„Terezo, neštvi mě! Jak to, že nejsi oblečená? Bude poledne! A co je to tady za nověj bordel? Neslíbilas mi, že budeš fungovat? Už toho mám dost! Jsou prázdniny, je ti patnáct let a ty se tady trápíš jako rozvedená alkoholička s pěti dětma.“

Tereza se chabě bránila, ale Helena ve změti oblečení na podlaze našla džíny, a jako když byla Tereza malá holčička, nekompromisně ji vsedě začala oblékat.

„Tak jinak. Můžu ti nějak pomoci? Že se ptám, co. Fajn. Myslím, že tohle samy nezvládneme. Bolavej zub si člověk taky sám nevytrhne. Ale od čeho si člověk platí zdravotní pojištění, že,“ ušklíbla se Helena. „Kde máš kartičku pojišťovny? Jdeme.“

Tereza se nechala zvednout, vlasy několikrát projet kartáčem a udělat si culík.

„Když jsi byla malá, česala jsem ti culíky dva. S beruškami. Pamatuješ?“

Přestože e Tereze ve vzpřímené poloze zatočila hlava, odevzdaně vyšla z pokoje, podpíraná Helenou.

Na prudkém slunci mhouřila oči. Helenino auto bylo rozpálené jako elektrická trouba.

„Nechceš se zeptat, kam jedeme?“

„Ne.“

Helena se zasmála: „Konečně tě poznávám.“

Prudkým smykem zabrzdila před poliklinikou. Parkoviště bylo poloprázdné.

Helena odepnula pás.

„Tak se rozhodni, gynekolog nebo psycholog?“

Tereza neodpovídala. Seděla s hlavou svěšenou mezi rameny.

„Jak tak na tebe koukám, asi bys nejvíc potřebovala kardiologa, co?“

(Terezo mánie)

17. místo:

Bojíš se, Margito? /Ivona Březinová; kresby Petra Cífková.
– 1. vyd. – Praha : Albatros, 2008. – 134 s.
ISBN 978-80-00-12072-3

česká literatura pro děti; příběhová próza pro dívky; Margita Figuli
<http://ivonabrezinova.cz>

V pořadí již čtvrté prázdninové putování tří kamarádek Fany, Nikol a Simči tentokrát na Slovensko po stopách slovenské spisovatelky Margity Figulli. Jejich slovenská průvodkyně Marika je spisovatelčina vášnivá čtenářka. Jako v předchozích dílech se objevuje jistá paralela mezi Maričiným a spisovatelčiným osudem. Vedle dívek vystupují i v této knize jejich chlapecké protějšky, Kat, Manuel z Venezuely a Petroš.

Petroš si nacpal ruce do kapes krátkých kalhot a s přibývajícím nervozitou, která se projevovala houpáním v žaludku, se klátil vesnicí nazpátek, až k domečku s prodejem vstupenek a místních suvenýrů.

„Marika tu nebyla?“ houkl do okýnka na starou Poliakovou

„Nie, nevidela som ju. Na tých diabolských holých autoch tiež nebola, dobre som sa pozrela, kto tu robí taký rámus, že by to aj z oviac čertov urobilo.“

„Tak děkuju,“ řekl rychle a protože chvění v okolí žaludku zesílilo, vydal se poklusem ke stájím.

„Nepůjčovala si dnes Marika koně?“ vrhl se hned na strýce Macka, který v rohu maštale hřebelcoval nádherného vranika.

„Pravdaže,“ kývl Macko.

„A... kam jela? A... jak je to dlouho? Víte, nebylo jí dobře, hledám ji.“

Macko zvedl hlavu a zamyšleně se podíval k vratům, za nimiž už se tetelil polední žár.

„Teraz, keď to hovoříš, zdá sa mi akási... nepokojná,“ řekl zamyšleně. „Mohlo to byť tak před hodinou, čo odišla na Besnej.“

„A ... můžu si půjčit Vichra?“ popošel Petroš do nitra maštale.

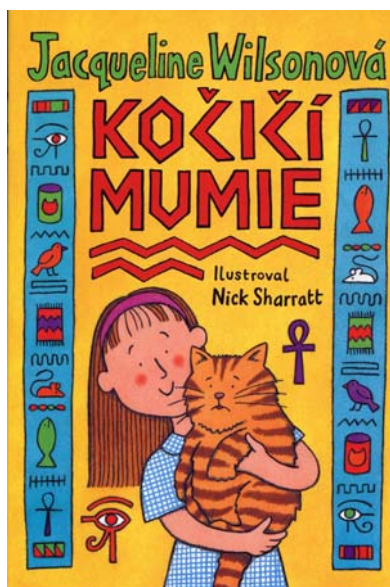
„Nie,“ zavrtěl hlavou Macko, „Vichra nie.“

„Prosím... tak jiného koně, to je jedno.“

„Vlkoličku si zober,“ ukázal strýc Macko bradou do sousedního stání. „Ale neužeň, ju, jasné?“

Petroš už se moc nezdržoval, kvapně osedlal Vlkoličku s kaštanově hnědou srstí a bílou lysinkou a vyvedl ji ven. Mrštne se vyšvihl do sedla a pobídl koně do klusu, který po chvíli přešel v plynulý cval.

(Bojíš se, Margito?)

18. místo:

Kočičí mumie. /Jacqueline Wilsonová; z anglického orig, přel. Daniela Feltová. – 1. vyd. – Praha : BB art, 2008. – 110 s. ISBN 978-807381-263-8

anglická literatura pro děti; příběhová próza pro dívky
www.kidsatrandomhouse.co.uk/jacquelinewilson/

Další z příběhů celosvětově oblíbené anglické spisovatelky vypráví o dívence Verity, která vyrůstá bez maminky.

„Tohle vůbec není naše Verity. Obyčejně bývá poslušná a neodmlouvá.“

„Pravda je, že v poslední době toho na ni bylo trochu moc.“

„A není ve škole nějaká trochu smutná, paní učitelko?“

„No, asi není ve své kůži. Máte pravdu, že to obvykle bývá milá a veselá holčička, kterou je radost učit. Ale je jasné, že když se teď musí vyrovnávat s takovým hrozným a zdrcujícím zármutkem – „

„Zármutkem?“ podivil se táta. „To přece není jistý, že je Mabel mrtvá.“

„Dělali jsme, co jsme mohli, abychom ji našli.“

„Možná se vrátí. Je ještě brzo házet flintu do žita – i když je pravda, že předtím ještě nikdy neutekla.“

„Ale... já myslela ... Verity říkala ... tak její maminka odešla?“ koktala paní učitelka.

„Její maminka?“ podivila se babička. „Ne, ne. Moje dcera zemřela už před lety.“

„Když se naše Verity narodila,“ doplnil děda.

„Mluvila Verity o mamince ve škole, paní učitelko?“ zeptal se táta. „Mívá někdy zlé sny a já nevím, jestli to není kvůli tomu, že na ni myslí. Dost mě to trápí. Možná, že byste nám mohla trochu pomoci. Nám nikdy moc nešlo si o ní s Verity povídat.“

Je to příliš bolestivé,“ přerušila ho babička.

„Ona maminku vlastně nepoznala,“ vysvětlil děda.

„Rozumím,“ řekla paní učitelka, přestože na ní bylo vidět, že teď už vůbec nerozumí ničemu.

„A kdo je tedy ... Mabel?“

„Aha! To je naše kočka,“ odpověděl táta.

Vzdychla jsem. Moc nahlas. Babička se přihnala do chodby.

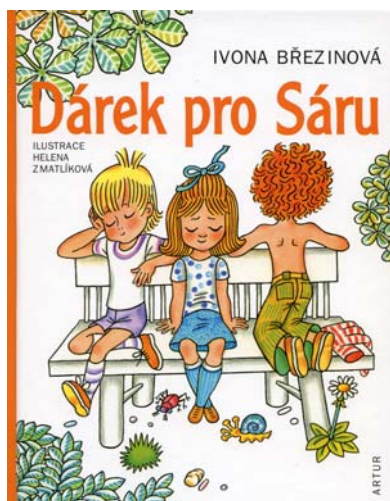
„Verity! Copak ty nás posloucháš?“ Řekla jsem ti přece, aby sis šla na sebe vít něco slušného!“

„To nemůžu, babi!“

„Co se to dneska s tebou děje?“ rozzlobila se babička. „Musíš mě takhle ztrapňovat před paní učitelkou? A cos jí to vlastně všechno napovídala?“

Svésila jsem hlavu, protože jsem na to nedokázala odpovědět.

(Kočičí mumie)

19. místo:

Dárek pro Sáru. /Ivona Březinová; ilustrace Helena Zmatlíková. – 1. vydání. – Praha : Artur, 2008. – 76 s. ISBN 978-80-87128-10-7

česká literatura pro děti; příběhová próza
<http://ivonabrezinova.cz>

Příběh vypráví o jednom školním roce žáků druhé třídy. Hlavní hrdinkou je Sára, která má dva dobré kamarády, nového spolužáka Libora a Marka. Je zde i několik zvířecích hrdinů, včetně nalezeného psa. Hlavní zápletka se točí kolem ztráty a znovunalezení cvičené sovy, která má stejné jméno jako hrdinka – Sára. A když dívka Sára odjíždí na rok s rodiči do Austrálie, dostane od kamarádů zajímavý dárek...

Kopec už je čekal. Plný barevného listí a unavené trávy, která jim poslušně lehala pod nohama. Jen kaštiny se pořád držely na větvích. Ale zem byla ještě vyhřátá, a tak se na chvíli posadili a hráli hru Čím bys chtěl být.

Sára vytáhla z batohu Hedvábku a hned na sebe vybrebentila, že chce být maminkou. A tak nebylo co hádat.

Zato Dita se dala do předvádění. Rukama naznačovala, že je oblečená ve skafandru a za chvíli před jejich očima vystartovala do vesmíru.

„To bylo lehký,“ mávl Marek rukou. „Všichni víme, že Dita chce být kosmonautkou.“

„Tak teď to zkus ty,“ vybídla ho paní učitelka.

Markovi přelétl přes obličej úsměv. Bleskurychle dal ruce na zem a po čtyřech pobíhal od jednoho k druhému. Elišce vyčenichal svačinu a u Ondry procítěně zaštěkal.

„Jé, vypadá jako pes!“ vyprskla smíchy Monika ostatní se rozesmáli.

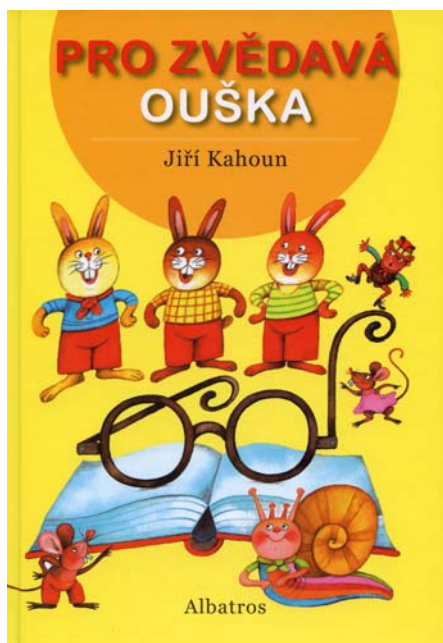
„Vždyť taky jo,“ urazil se Marek. „Chtěl bych být naším Matesem. Když to nepůjde, jako že asi ne, tak budu zvěrolékařem.“

„A víte, čím jsem chtěla být já, když jsem byla malá holčička?“ zeptala se najednou paní učitelka.

Libor usilovně přemýšlel. Pokoušel se vidět paní učitelku jako malou holku. Moc mu to nešlo. Nakonec to vzdal a představil si ji jako Sáru. Jen neměla tak modré oči.

„Jako malá jsem chtěla být učitelkou zvířat.“ Prozradila paní učitelka a tvářila se úplně tajemně.

(Dárek pro Sáru)

20. místo:

Pro zvědavá ouška. /Jiří Kahoun; ilustrace Andréa Korbelářová. – 1. vyd. Praha : Albatros, 2008. – 68 s. ISBN 978-80-00-01181-0

česká literatura pro děti; pohádka;

Veselé krátké pohádky o zvířátkách pro začínající čtenáře děti nejen pobaví, ale může je přivést k hlubšímu zamyšlení nad vztahy mezi malými a dospělými.

Jak pejsek udělal hepčik

Pršelo jak z konve. Z hnízda vykoukla malá pěnkavička a rovnou spustila:

„Jak to sluníčko pěkně svítí! Jak to sluníčko pěkně svítí!“

„Co to povídáš, ty truhlíku?“ zeptal se z boudy mokrý pejsek,

„Povídám povídání,“ pípla pěnkavička a na hlavu jí padla studená kapka. „Jauva, jauva,“ brkla peříčky pěnkavička.

„A máš to,“ řekl pejsek. „Od rána mokře zebe a y pořád: Jak to sluníčko pěkně svítí! A kde je vidíš? No, řekni, kde?“ a kýchl.

„Všude,“ pípla pěnkavička. „A nejvíc tamhle za tím mrakem. Jestli umíš udělat silně hepčik, tak ti ho ukážu.“

„Hepčik dovedu. Ze všech nejsilnější,“ řekl pejsek a setřásl kapky z vousků.

Pak se rozkročil, natáhl nosem studeno a vši silou udělal – hepčik!

Chvilku trvalo, než kýchnutí doletělo k mraku. Strčilo do něho a ukázalo se sluníčko.

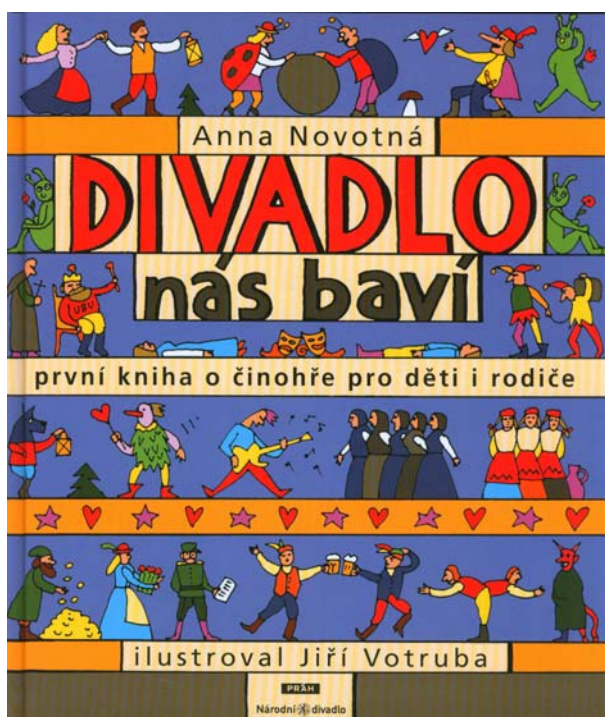
„Tak co?“ pípla pěnkavička a zase spustila: „Jak to sluníčko pěkně svítí! Jak to sluníčko pěkně svítí!“

„Pěkně,“ pochvaloval si pejsek. „Teple,“ a sušil si chloupky.

(Pro zvědavá ouška)

Ceny ministra školství, mládeže a tělovýchovy Za přínos k rozvoji dětského čtenářství

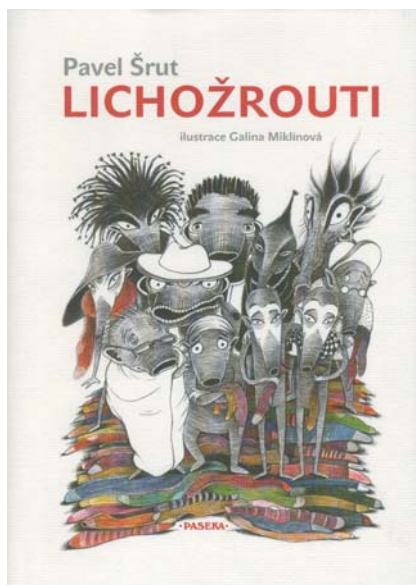
Ceny ministra školství, mládeže a tělovýchovy Za přínos k rozvoji dětského čtenářství jsou udělovány bez rozlišení pořadí, proto jsou oceněné tituly uspořádané abecedně podle názvu. Cena ministra školství se uděluje na základě doporučení poroty učitelů českého jazyka, která může ministři/ministryni doporučit k ocenění až pět titulů.

Divadlo nás baví. / Anna Novotná ;
ilustroval Jiří Votruba. – 1. vyd.
- Praha : Práh : Národní divadlo, 2008.
– 193 s. : barev. il.
ISBN 978-80-7252-237-8

česká literatura pro děti; naučná literatura; divadlo

Kniha navazuje na úspěšnou autorčinu knihu Opera nás baví. Je zde popsán podrobně děj třiceti známých divadelních her našich i zahraničních dramatiků. Na závěr je připojen abecední seznam dramatiků, jejichž hry jsou v knize obsaženy. Vedle děje se na postranních záložkách děti seznámí s dalšími divadelními profesemi, dočtou se například, co dělá dramaturg, inspicient, jaký je význam překladatele v divadle, stejně tak jako s hesly týkajícími se divadelního provozu a budovy – foyer, kukátkové divadlo a podobně.

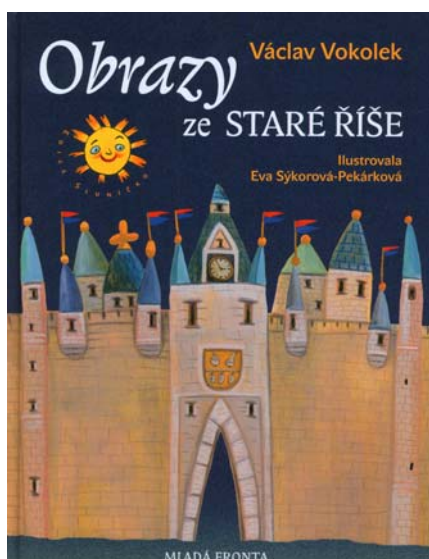
Lichožrouti. /Pavel Šrut; ilustrace Galina Miklinová. – 1. vydání. – Praha : Paseka, 2008. – 232 s. ISBN 978-80-7185-932-1

česká literatura pro děti; pohádka; humor

www.cs.wikipedia.org/wiki/Pavel_Srut

www.cs.wikipedia.org/wiki/Galina_Miklinova

Lichožrouti mohou za to, že se každému doma občas ztratí jedna ponožka. Nikdo je nevidí, a tak nikdo neví, jestli s ním náhodou lichožrout doma nebydlí. Jedině muzikant pan Vavřinec je výjimkou. O tom, co zažívají lichožrouti u pana Vavřince a jak se žije s nimi jemu, je veselá knížka, která pobaví čtenáře jakéhokoli věku.

Obrazy ze Staré Říše. /Václav Vokolek; ilustrovala Eva Sýkorová-Pekárková. – 1. vydání. – Praha : Mladá fronta, 2008. – 147 s. ISBN 978-80-204-1809-8

česká literatura pro děti; příběhová próza; humor

www.knizniweb.cz/jnp/cz/katalog/autori

Veselé a trochu bláznivé příběhy dětí, které bydlí ve Staré a Nové Říši. Jsou to dvě města tak trochu pohádková, kde se dějí neuvěřitelné věci. Čtenář sleduje děj očima dětských hrdinů – Aničky, Vítka a Tondy. Autor příběh rozvrhl do čtyř samostatných příběhů.

Špalíček lidových písní. /Vybral a upravil Josef Krček; ilustrace Jindra Čapek. – 1. vydání. – Praha : Albatros, 2008. – 109 s. ISBN 978-80-00-02176-8

česká literatura pro děti; zpěvník
www.chaire.cz

Knížka známého hudebníka, muzikologa a sběratele lidových písní přináší padesát nejznámějších českých a moravských lidových písní s notovými zápisy. Děti se tak mohou seznámit nejen s bohatstvím české lidové slovesnosti, ale mohou si podle not i zahrát. Texty písní jsou zaznamenány v nářečích a tak, jak jsou udržovány lidovými tradicemi. Je proto důležité, aby rodič nebo pedagog dětského čtenáře upozornil, že zápis vždy neodpovídá současným pravidlům českého pravopisu. Abecední řazení písní napomáhá rychlé orientaci v knížce.

1. ABY NÁS PÁN BŮH MILOVAL

Aby nás Pán Bůh miloval, miloval,
 hříchy odpustil, nebo dal, nebo dal:
 nic nežádáme, jenom to samé,
 aby nás Pán Bůh miloval, miloval.

Zbožně ♪ Česká

C F C F G C F G C
 A - by nás Pán Bůh mi - lo - val, mi - lo - val.

C F C F G C F G C
 hří - chy od - pus - til, ne - be dal, ne - be dal:

C emi F C F C emi C F
 nic ne - žá - dá - me, je - nom to sa - mé, a - by nás

C F G C F G C
 Pán Bůh mi - lo - val, mi - lo - val.

SUK 2008:
knihy oceněné na základě výsledků ankety knihovníků
Klubu dětských knihoven Svazu knihovníků a informačních pracovníků

Klub dětských knihoven SKIP je dobrovolné profesní sdružení pracovníků dětských oddělení veřejných knihoven, které působí v celé republice. Ceny klubu jsou anketní, udělované na stejném principu jako cena dětí. Pohled knihovníků se odlišuje od dětského především profesní úrovní, předpokládající znalost novinek literatury pro děti a mládež a celkový široký rozhled po literatuře.

1. místo:

Lichožrouti. /Pavel Šrut, ilustrace Galina Miklínová – knížka získala zároveň Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy. Podrobné informace o ní najdete proto na str. 27.

2. místo:

Jan Amos Komenský. /Text a ilustrace Renáta Fučíková – knížka získala zároveň Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy. Podrobné informace o ní najdete na str. 26.

3. místo:

Prahou kráčí lev. /Alena Ježková; ilustrace Michaela Kukovičová – také tato knížka byla oceněna i v jiné kategorii, získala 2. místo v anketě dětí. Podrobné informace o ní proto najdete na str. 6.

SUK 2008
Cena Noci s Andersenem

Lichožrouti. /Pavel Šrut; ilustrace Galina Miklínová – knížka získala zároveň Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy a Cenu knihovníků. Podrobné informace o ní naleznete na str. 27.

Tato knížka získala nejvíce cen:

1. Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy (SUK 2008)
2. Cenu knihovníků Klubu dětských knihoven SKIP (SUK 2008)
3. Cenu Noci s Andersenem (SUK 2008)
4. Výroční cenu Magnesia litera
5. Zlatou stuhu v kategorii beletrie pro mládež

Výroční knižní ceny Magnesia litera

Vznik cen Magnesia litera iniciovala skupina lidí se zájmem o současnou českou literaturu, kteří vytvořili Občanské sdružení Litera. Sdružuje všechny významné instituce a svazy, které mají co do činění s literaturou a knihami: Akademii věd, České centrum PEN klubu, Obec spisovatelů, Obec překladatelů, Českou sekce IBBY, Svaz českých knihkupců a nakladatelů, Svaz knihovníků a informačních pracovníků a Nadaci Český literární fond.

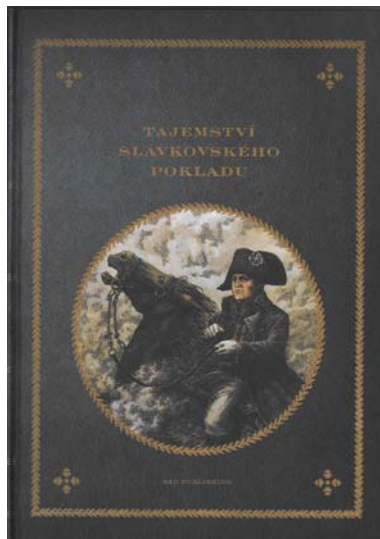
Ceny Magnesia litera se udílejí od roku 2002 každoročně na jaře titulům, které byly vydány v uplynulém kalendářním roce. Ceny se udělují v devíti kategoriích, z nichž jedna je právě literatura pro děti a mládež. V každé kategorii jsou nominovány tři tituly, které vybírá porota pro příslušnou kategorii, cenu Magnesia litera získává titul, jenž získal nejvíce hlasů od všech porot.

Ceny Magnesia litera získávají stále větší prestiž a oceněné knihy se těší i většímu zájmu čtenářů, což se projevuje i v jejich zvýšeném prodeji. Více informací najdete na www.magnesia-litera.cz.

Na cenu Magnesia litera v kategorii literatura pro děti a mládež byly za rok 2008 nominovány následující tři tituly:

Lichožrouti. /Pavel Šrut; ilustrace Galina Miklínová – tato knížka získala tři ocenění v soutěži SUK – Čteme všichni, podrobné informace o ní proto najdete na str. 27.

Prahou kráčí lev. /Alena Ježková;, ilustrace Michaela Kukovičová – titul získal ocenění také v akci SUK – podrobné informace o ní jsou na str. 6.

Tajemství slavkovského pokladu. /Oldřich Růžička; ilustroval Jan Klimeš. – 1. vydání.
Praha : B4U Publishing 2008. – 62 s.
ISBN 978-80-903850-9-2

česká literatura pro děti; příběhová próza; historie

Dobrodružná kniha pro děti vypráví příběh z napoleonských válek. Tehdy u Slavkova Rusové ukryli poklad, ruskou vojenskou pokladnu. Po dvaceti letech přichází na bojiště účastník bitvy a snaží se poklad vypátrat. Knižka je ozvláštněná množstvím vložených map, písemností, vojenských zpráv a šifer, takže čtenář může pátrat paralelně s literárním hrdinou.

Cenu Magnesia litera získala kniha Pavla Šruta Lichožrouti.

Zlatá stuha 2008

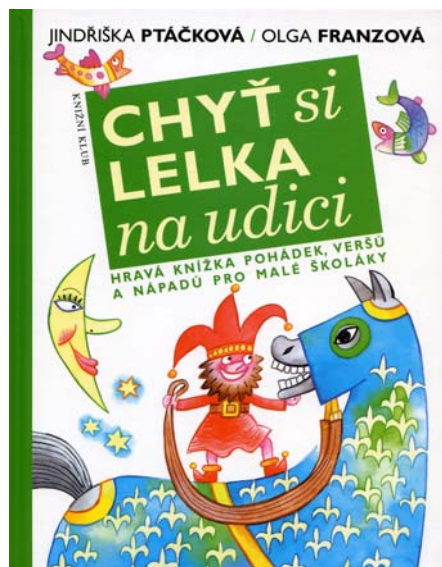
Zlatá stuha je soutěž, která má také za cíl upozorňovat na nové knihy pro děti a mládež vydané za uplynulý kalendářní rok. Vyhlášovateli soutěže jsou Obec spisovatelů, Klub ilustrátorů dětské knihy a Česká sekce IBBY (International Board on Book for Young People). Je nejstarší touto soutěží, která u nás po r.1989 vznikla, poprvé byla vyhlášena v roce 1992.

Soutěž má dvě části, literární a výtvarnou, to znamená, že kniha se hodnotí z těchto dvou hledisek a cenu může obdržet buď v jedné, ve druhé, nebo v obou částech. Za léta své existence prošla vývojem, několikrát se změnila i kategorie, ve kterých byly knihy oceňovány. V posledních pěti letech se kategorie ustálily na těch, které jsou uvedeny v naší příručce.

Zlatá stuha probíhá dvoukolově. Na veletrhu dětské knihy v Liberci jsou vyhlášovány nominace na cenu. V každé kategorii může být nominováno několik titulů, které navrhnou odborné poroty, literární, překladatelská a výtvarná. Vlastní udílení Zlatých stuh probíhá v Praze, obvykle v souvislosti s veletrhem Svět knihy. Zlatou stuhu získává vždy jeden titul z každé kategorie. Může být udělena i Zlatá stuha za nakladatelský počin a výroční Zlatá stuha, která se udílí ze celoživotní dílo významným tvůrcům literatury pro děti a mládež. Více informací najdete na webové stránce www.ibby.cz.

I. Literární část

Kategorie knihy pro začínající čtenáře:

Chyť si lelka na udici./Jindřiška Ptáčková; ilustrace Olga Franzová. – 1. vyd. – Praha : Knižní klub, 2008. – 100 s. ISBN 978-80-242-2124-3

česká literatura pro děti; pohádka; poezie; humor

Knížka je plná humorných pohádek a básniček pro malé děti. Celou knížkou provázejí dětské čtenáře dvě postavy – mravencolog Albert Šťastný a jeho mravenčí přítel Eduard Morda.

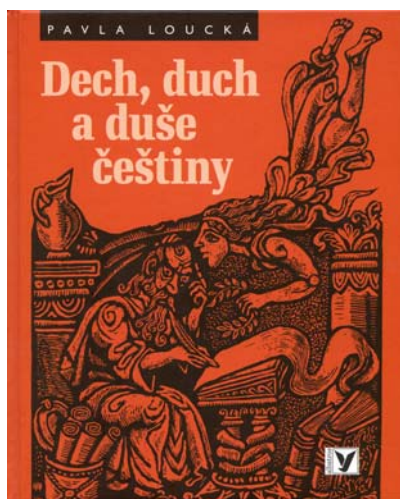
Navzájem se seznamují se svými světy, vyprávějí dětem veselé pohádky, vymýšlejí básničky

a dokonce i úkoly. Knížka přivádí děti k přemýšlení o světě kolem nich a je velmi vhodná ke společnému předčítání dětí s dospělými.

Kategorie beletrie pro děti a mládež:

Lichožrouti. /Pavel Šrut; ilustrace Galina Miklínová. Knížka získala tři ocenění v akci Suk, cenu Magnesia litera – podrobné informace o ní naleznete na str.27.

Kategorie literatura faktu pro děti a mládež:

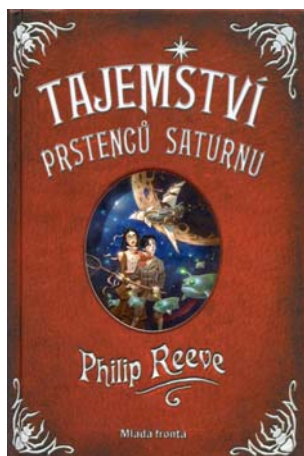
Dech, duch a duše češtiny. /Pavla Loucká; ilustrace Zdeněk Mézl. – 1. vyd. Praha : Albatros 2008. 154 s.
ISBN 978-80-00-01862-1

Česká literatura pro děti; naučná literatura, český jazyk

„Nedopust’me, aby čeština zvlčila, ale nezavírejme ji do zlaté klece.“ Píše ve svém úvodu ke knize autorka, známá popularizátorka českého jazyka. V knize se zábavnou formou dočteme například o vzniku slov, jak vznikala lidová rčení, o původu křestních jmen, ale také o češtině nové doby a vlivu ostatních jazyků na vytváření nových slov. Ve zvláštní kapitole Jazyk menšin se autorka věnuje jménům přistěhovalců a jejich přechylování, ale také i komunikaci neslyšících. Poslední kapitolu tvoří inspirativní hry s češtinou.

II. Překladová část:

Kategorie beletrie pro děti a mládež:

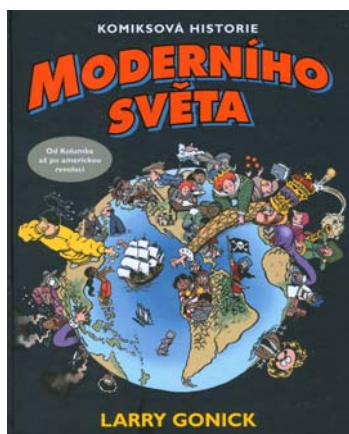
Tajemství prstenců Saturnu : dobrodružné vyprávění o nebezpečnosti a odvaze v nejzazších koutech vesmíru. /Philip Reeve; [z angl. orig. přeložila Dominika Křesťanová]; ilustrace David Wyatt. – 1. vydání. – Praha : Mladá fronta, 2008. – 356 s.
ISBN 978-80204-1541-7

anglická literatura pro děti; fantasy

www.en.wikipedia.org/wiki/Philip_Reeve

Jedenáctiletý Artur a jeho setra Myrtle žijí se svým otcem ve vile Jitřenka, která osaměle putuje po oběžné dráze vesmírem. Oběma dětem se zdá jejich život stranou velkých měst velmi nudný, až jednou dostanou dopis od neznámého a tajemného pana Webstra, který jim oznámí svou návštěvu. Od této chvíle se jejich život úplně změní. Jedná se o první příběh ze série Artur Mumby. Pozorní čtenáři ocení vedle napínavého příběhu typický anglický humor autora.

Kategorie literatura faktu pro děti a mládež:

Komiksová historie moderního světa : od Kolumba po americkou revoluci. /Text a ilustrace Larry Gonick; z angl. orig. přeložil Tomáš Jeník. – 1. vydání. – Praha : BB art, 2008. – 256 s.
ISBN 978-80-7381-383-3

anglická literatura pro děti; naučná literatura; historie; komiks
www.larrygonic.com

Čtvrtý zatím poslední díl komiksově historie světa zpracovává humornou formou období dobývání Mexika, rozvoje Portugalského impéria v Asii a rozmach Anglie a Holandska.

III. Výtvarná část

Kategorie knihy pro začínající čtenáře:

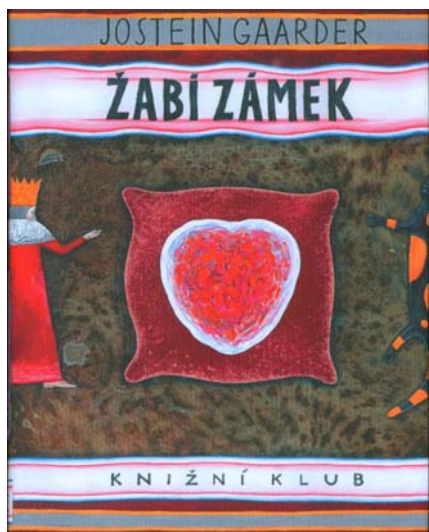

Doktor Racek jede na prázdniny. /Napsala Milada Rezková; nakreslil a vyfotil Lukáš Urbánek. – 1. vydání. Praha : Raketa v produkci nakladatelství Labyrint 2008. ISBN 978-80-8680-314-2

česká literatura pro děti; humor; komiks

Příběh o cestě doktora Racka na motorce na prázdniny je plný veselých a hravých příběhů. Najdeme zde i komiks a zvláštní příručku pro motocyklisty. Knížka je svou formou nejvhodnější pro začínající zvědavé čtenáře.

Kategorie beletrie pro děti a mládež

Žabí zámek. /Jostein Gaarder; ilustrace František Skála; z norského originálu přeložila Jarka Vrbová. – 1. vyd. – Praha : Knižní klub 2008. – 92 s.
ISBN 978-80242-2046-8

norská literatura pro děti; příběhová próza; pohádka
www.en.wikipedia.org/wiki/Jostein_Gaarder

Básnivý pohádkový příběh vypráví o dobrodružstvích malého chlapce Štěpána, která prožije při setkání se skřítkem Umpinem v nočním lese. Vysvobodí prince zakletého do žáby, pomůže navrátit ztracené srdce králi a je jmenován rytířem. V druhé rovině příběhu se dozvídáme, že Štěpánova maminka odjela do Francie a dědeček, kterého měl chlapec velmi rád, umřel. Pohádkový příběh, který chlapec ve snu prožije, pomůže chlapci vyrovnat se s citovými problémy. Náročný text je vhodný pro společné předčítání dítěte s dospělým.

Zvláštní ocenění za nakladatelské počiny:

Divadlo nás baví. /Anna Novotná; ilustrace Josef Votruba – tato kniha získala Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy – informace o ní najdete na str. 25.

Měsíček svítí : 27 lidových písní v obrazech Terezy Říčanové.
/Vybrala a namalovala Tereza Říčanová, – 1. vyd. – Praha : Baobab, 2008. – 48 s.
ISBN 978-80-87060-08-2

česká literatura pro děti; zpěvník

Autorka ilustrací vybrala především obecně známé písničky, které se mohou naučit i nejmenší děti: Halí belí, Měla babka čtyři jabka a další. Texty doprovází notové zápisy a kniha je velmi bohatě ilustrovaná.

New York. /Zdeněk Mahler; ilustrace Vladimír Fuka. – 1. vydání – Praha : Albatros, 2008. -144 s.
ISBN 978-80-00-02252-9

česká literatura pro děti; naučná literatura;
www.spisovatele.cz/zdenek-mahler

Knížku o New Yorku napsal Zdeněk Mahler již v roce 1964 a byla také v tomto roce vytištěna a připravena jako dárková publikace pro vánoční trh. Vzhledem k tomu, že ilustrátor před uvedením knihy do prodejen emigroval do USA, byl celý náklad kromě jediného známého výtisku zničen. Díky tomuto jedinému uchovanému výtisku mohla tato mimořádná kniha, kdy se snoubí ve vzácné jednotě osobité ilustrace s textem o městě očima zvědavého turistu vyjít po téměř padesáti letech v původní podobě. Knížka přibližuje toto mimořádné město ze všech stran.

UŽ JSEM ČTENÁŘ – KNÍŽKA PRO PRVNÁČKA

je jedním z resortních projektů, jimiž Ústav pro informace ve vzdělávání – divize Národní pedagogická knihovna usiluje o podporu čtenářské gramotnosti.

Cílem projektu, jehož aktivity probíhají po celý školní rok, je podpora a rozvoj zájmu o četbu u dětí v prvním roce školní docházky a vytvoření základu pro pravidelný návyk k četbě, který je rozhodujícím faktorem pro úspěšný rozvoj čtenářské gramotnosti během celé školní docházky i pro pozdější uplatnění v životě.

Žáky prvních ročníků do projektu přihlašovali učitelé/učitelky základních škol nebo knihovnice dětských oddělení veřejných knihoven. Učitelé/učitelky nebo knihovnice následně v průběhu školního roku 2008/2009 připravovali pro děti různé akce podporující čtenářství a zájem dětí o knihy obecně: společná čtení, besedy s autory dětské literatury, návštěvy v knihovně, případně v regionálních muzeích, dramatizace knížek apod.

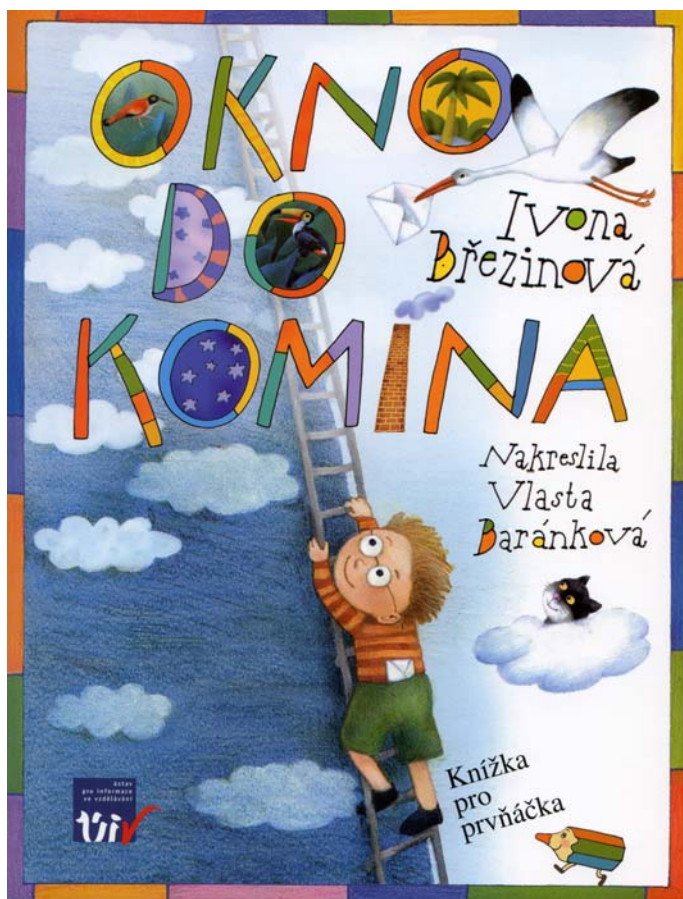
Žáci, kteří úspěšně zvládli čtení a vstoupili tím mezi čtenáře, získali jako odměnu původní českou novinku, která byla vytvořena pro tento projekt a není v běžném knižním prodeji. Pro rok 2009 byla oslovena významná česká spisovatelka Ivona Březinová a ilustrátorka Vlasta Baránková. Na základě jejich spolupráce vznikla půvabná knížka „Okno do komína“, literární text, který splňuje všechna kritéria prvního čtení.

Do projektu se zapojilo celkem 232 základních škol z celé republiky, z toho 22 přímo a 212 prostřednictvím dětských oddělení veřejných knihoven. Celkem se účastnilo 9545 prvňáčků. Kniha Okno do komína byla vydána v počtu 8500 výtisků, které byly rozděleny školám a knihovnám pro žáky, kteří se úspěšně účastnili akcí v rámci projektu.

Slavnostní zakončení prvního ročníku projektu „Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka“ se konalo na nejrušnějších místech republiky za přítomnosti významných osobností veřejného i kulturního života. Jako první dostali knížku vybraní prvňáčci ze škol ze Středočeského kraje ve Velkém zrcadlovém sále Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy dne 2. června 2009. Knihy jim předala první náměstkyně ministryně školství Eva Bartoňová spolu s autorkou Ivonou Březinovou. Další knížky dostávali prvňáčci v průběhu června v knihovnách, ve školách, na radnicích, na hradech a zámcích. Vždy se jednalo o mimořádně slavnostní akt.

První ročník proběhl úspěšně a přinesl mnoho inspirací pro další možnosti rozvoje čtenářské gramotnosti žáků od nejnižších ročníků základní školy. V mnoha místech se výrazně prohloubila spolupráce místních knihoven se školami, která je nejjednodušší cestou, jak děti ke knihám hned od prvních krůčků ve škole přivést. Další ročník projektu se chystá a z ohlasů na ročník první očekáváme, že bude minimálně ve stejném rozsahu jako ročník první.

Je třeba poděkovat všem účastníkům projektu, učitelkám i knihovnicím, které věnovaly minimálně pět měsíců školního roku náročnou práci se začínajícími čtenáři nad rámec svých pracovních povinností.

Okno do komína. /Ivona Březinová; ilustrace Vlasta Baránková. – 1. vydání. – Praha : Ústav pro informace ve v zdělávání, 2009. – 36 s.
ISBN 978-80-211-0569-0

česká literatura pro děti; příběhová próza; první čtení
<http://ivonabrezinova.cz>

Příběh vypráví o Lukášovi, který objeví se svými kamarády opuštěný komín staré cihelny. Tím komínem vidí až do Afriky, kde jeho tatínek staví most, jak mu vysvětlila maminka. Seznamuje se se Štěpánem Pánem, kterému cihelna patří. Děti spolu se Štěpánem Pánem zažívají u komína mnoho zajímavých příhod, najdou kocoura, ze kterého se vyklube kočka s kořaty, na komínu si postaví hnízdo rodina čápů. Nakonec se Štěpánovi vrátí i tatínek...Knižka je určena začínajícím čtenářům, přesto náročnost textu předpokládá jistou čtenářskou zběhlost.

OBSAH

Úvod.....	2
SUK – Čteme všichni.....	3
20 nejčtenějších knih roku.....	4
Cena ministra školství, mládeže a tělovýchovy.....	25
Cena knihovníků SKIP.....	29
Výroční ceny Magnesia litera.....	30
Zlatá stuha.....	31
Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka.....	36

Co četly v roce 2008 české děti.
Knihy oceněné v soutěžích SUK – Čteme všichni, Magnesia litera a Zlatá stuha
Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka
Zpracovala: Ivana Hutařová
Vydal Ústav pro informace ve vzdělávání
Rok vydání 2008
ISBN

Vychází v rámci resortního projektu MŠMT Podpora čtenářské gramotnosti